

BULGARIEN

www.kas.de/Sofia**Из предговора на манифеста „Призванието предприемач“ за Папския консилиум за справедливост и мир**

Папският съвет за справедливост и мир проведе от 24 до 26 февруари 2011 в Рим международна конференция под надслов „Caritas in Veritate: логиката на дарението и неговото значение в икономиката“. На фона на тази социална енциклика конференцията беше част от усиленото размишление за икономиката и предприятията. Тя се основава на твърдото убеждение на църквата, че всеки християнин е призван към любов към ближния и трябва да я практикува според своите лични дарби и обществени възможности за влияние.

В Рим предприемачи, учени и други експерти три дни дискутираха за „Caritas in Veritate, логиката на дарението и неговото значение в икономиката“.

Резултат на конференцията беше идеята, основни мисли да бъдат резюмирани в наръчник, насочен към ръководни личности в икономиката, както и към университетски преподаватели и образователни институции. Така бе създаден документът „Призвание предприемач“. Този наръчник, който има за цел да окуражи и да подтикне към размисъл, се обръща към мъже и жени на отговорни позиции в икономиката и тяхното призвание. Независимо дали работят в кооперации, мултинационални концерни, семейни предприятия, социални институции или обществено-полезни организации: поради изключително ускорените процеси на вземане на решения и бизнес решения в резултат на комуникационните и информационни технологии, един ориентиран към краткосрочна перспектива финансов сектор, както и дълбоки културни промени този документ има за цел да помогне за по-доброто справяне с предизвикателствата и шансовете на съвременния глобализиран икономически свят.

Икономическите лидери са призвани да изграждат икономиката според принципите на достойнството на човека и общото благо. Този наръчник е насочен към ръководители и техните сътрудници в предприятията, за да им даде практически принципи, от които да се ръководят при своето служене на общото благо. Към тях принадлежи принципът хората да се снабдяват със стоки, които са наистина добри и услуги, които наистина служат. В духа на солидарността при това не бива да се забравят потребностите на бедните и онеправданите. Друг принцип е работният процес в предприятието да се организира така, че да се съхранява човешкото достойнство. Тук се добавят и принципа на субсидиарност, създаващ пространство за лична инициатива на работниците и стимулиращ тяхната компетентност, като по този начин те стават съ-предприемачи, както и принципът на устойчивото създаване на стойност и нейното справедливо разпределение сред различните групи (stakeholder).

В трудната световна икономическа ситуация днес, в която мнозина предприемачи страдат от кризи, застрашаващи техните работни места и съществуване, църквата се надява християнските лидери въпреки помрачаването на икономиката да създадат ново доверие, да разпространяват оптимизъм и да поддържат огъня на тяхната вяра, който ги мотивира в ежедневието им стремеж към добро. Има смисъл да си спомним, че вярата не е само огън, горящ в сърцето на всеки християнин, но и сила, която може да окаже решаващо влияние върху човешкото общество и история.

Петър К.А. Кардинал Турксон

Епископ Марио Тозо

Папски консилиум за справедливост и мир

Призвание предприемач

Стимул за ръководители в икономиката

Резюме

Пазарната икономика и предприятията имат съществен принос за материалното и духовно благополучие на обществото, ако работят изправно и са ориентирани към служба на общото благо. Последният опит обаче показва, че при провал на пазарите и предприятията може да възникнат вреди за обществото. Големите промени в нашето време – глобализацията, новите информационни технологии и растящото надмощие на финансовите пазари – освен положителните имат и отрицателни ефекти: растящи неравенства, изкривявания в икономиката, насищане с информация, финансова нестабилност и други проблеми, спъващи служенето на общото благо. Ръководители-християни в икономиката в тази ситуация могат да свържат успеха като предприемачи с конкретен принос за общото благо. Това може да стане, като се придържат към социално-етически принципи, живеят добродетелно и изпълняват ръководната си роля, вдъхновени от Евангелието.

Многобройни външни фактори може да попречат на предприемача да се ориентира към общото благо – например недостатъци на правовата държава и незадоволителен правов ред, корупция, култура на скъперничеството или неефикасно използване на ресурсите. На личностно ниво най-голямо препятствие е *двойнственият начин на живот*. Разделението между личната вяра, от една страна, и ежедневната практика като предприемач може да доведе до неуравновесеност и погрешен танц около „Златния телец“. Алтернативата е пътят на „служещото ръководене“, което у християните, вдъхновени от Евангелието прави възможно за ръководители в икономиката да разширят своя духовен хоризонт и да съчетаят нуждите на предприемаческото ежедневие със социално-етически принципи. Това се изследва на трите нива *виждане, съждения и действия*, като е очевидно, че тези три аспекта са взаимосвързани.

ВИЖДАНЕ: Предизвикателствата и шансовете на икономическия живот се влияят от фактори, които могат да имат както положително, така и отрицателно въздействие. Четири от тези важни „знаци на времето“ са: глобализация, нови комуникационни технологии, надмощие на финансовите пазари и промени в културата.

1. От една страна *глобализацията* дава предимства при ефикасността и носи със себе си изключително големи шансове за предприятията. От друг страна обаче личат и нейните отрицателни аспекти: растящо социално неравенство, изнасяне на важни производства извън страната, културна уравниловка и неспособността на националните правителства да регулират адекватно капиталовите потоци.
2. Модерните *комуникационни технологии* създадоха възможност за глобални връзки, нови решения и продукти и снижиха разходите. Но свързаното с това ускорение от нов вид доведе до информационно наводнение и прибързани процеси на вземане на решения.

3. Световното надмощие на *финансовите пазари* в икономическите процеси засили тенденцията човешката работа да бъде превърната в търговска стока и кратковременната максимална печалба да излезе на преден план за сметка на общото благо.
4. Дълбоките *промени в културата* в наше време са съпроводени от засилен егоизъм, нарастващ разпад на семействата, както и егоизъм и прекалено занимание със самия себе си и въпроса „Каква полза имам от това?“

В резултат на всичко това днес може би разполагаме с повече частни блага, но със значително по-малко общи блага. Водещи фигури в икономиката искат все повече да увеличават благосъстоянието си, техните сътрудници имат все по-високи претенции, а потребителите искат задоволяване на непосредствените си претенции на минимално възможна цена. В процеса на преоценяване на ценностите правата са станали по-важно от задълженията. Готовността да се служи на общото благо често е загубена.

СЪЖДЕНИЕ: Добрите предприемачески решения често са базирани на фундаментални принципи като например уважението към човешкото достойнство, служенето на общото благо и разбирането за предприятието като общност от лица. На практика това означава, че ръководните личности в икономиката се концентрират върху следните задачи:

- производството на стоки и услуги, задоволяващи истински човешки потребности, както и отговорното набавяне, производство и дистрибуция така че те да са свързани с възможно най-ниски разходи за хората и околната среда. Особен аспект е как да се държи по-добре сметка за нуждите на бедните.
- организирането на продуктивна и смислена дейност, уважаваща човешкото достойнство на служителите. Това обхваща организирането на процесите в предприятието според принципа на субсидиарност. Сътрудниците трябва да бъдат съответно обучени. Важно е и доверието в техните способности и готовността им да дадат най-доброто от себе си.
- грижовното използване на ресурсите както за да бъде постигната печалба, така и за да се създава задоволство от живота, устойчиво благосъстояние и неговото справедливо разпределение. Това включва справедливи заплати за сътрудниците, честни цени за клиенти и доставчици, справедливи данъци за общността и адекватна печалба за предприемача.

ДЕЙСТВИЕ: Ръководните кадри в икономиката могат да реализират своите цели и представи, като следват своето призвание и при това се ръководят от мотиви, излизащи извън финансовия успех. Ако съчетаят подаръка на духовния живот, добродетелите и социално-етическите принципи в живота и работата си, могат да преодолеят „раздвоения живот“. Така може да осигурят всеобхватно човешко развитие за всички участници.

Църквата се обръща към всички ръководители, да *приемат* онова, което Бог е направил с тях, и да *дават*, работейки съвместно с други, за да направят света по-добро място. *Практическата интелигентност* трябва да определя техните действия като предприемачи. Тя ги укрепва в тяхната решителност да не реагират на предизвикателствата на света със страх и цинизъм, а с добродетелите на вярата, надеждата и любовта.

Този документ има за цел да окуражи и насърчи всички ръководители и участници в предприятията

- да *видят* предизвикателствата и шансовете на своята работа,
- да бъдат *оценявани* според социално-етическите принципи, у християните вдъхновени от Евангелието,
- да *действат* като отговорни лица, в служба на Бога.